

"ЛЕКАРСКО ОПРАВДУВАЊЕ" ЗА СОСТОЈБИТЕ ВО ПРАВОСУДСТВОТО

Министерката Мери Младеновска-Ѓорѓиевска ладнокрвно оцени дека е задоволна од она што е сработено во текот на 2005 година, а притоа од фалењето за уставните измени заборава да биде самокритична за состојбите во судовите, за "луфтеранцијата по затворите", за долготрајноста на судските процеси итн. Значи, ни требаат многу фермани за да ја опишеме целата состојба во правосудството, или на глинени плочи да го исклесаме целиот јад на граѓаните, бидејќи барем така ќе биде овенчан и зачуван за историјата. Според тоа, слаткоречивиот "зборообразувачки струен удар" на македонската госпоѓа министерка, кој ноншалантно ни удира по нервите завршетоци не доведува до старата поговорка - по уставните измени сè ни е под конец. Меѓутоа, од тој капитал долго не може да се живее, реформата на правосудниот систем продолжува, а мигрените ќе бидат уште пожестоки и подолготрајни. Дури сега Министерството треба да ги засука ракавите и да ги изготви и да ги донесе законите за судови, за прекршоци, за Судскиот совет, за Советот за јавни обвинители и за Јавното обвинителство, кои се дел од уставниот законик.

ту простор за гореспомнатите закони, без кои нема имплементација на уставните измени. Значи, сè би било на мртва точка, освен како што потенцира министерката за правда, дека треба да се оди на обезбедување фер и демократски избори. Во сенка на ова круцијално и егзистенцијално прашање за Македонија се одвиваат лани започнатите процеси - иницијативата на ВМРО-НП за измена на шотуку донесениот и сè уште не заживеан Кривичен законик, од кој се бараше бришење на одредбата за злоупотреба на службена должност и овластување. Пред Нова година Младеновска-Ѓорѓиевска го одби барањето на ВМРО-Народна, така што "народњациците" ги остави без скриената ас-карта за да ја доиграат веќе почната партија покер со владејачката гарнитура. Не поминаа ниту аргументите дека ваквата дискутабилна законска одредба не е застапена во сите земји на Европската унија. Нешто слично се случи и со еден од последните предлози на ВМРО-ДПМНЕ, со кој се бараше бришење на одредбата од Кривичниот законик, со кој казната затвор до една година може да се замени со парична казна. Во врска со ова министерката Мери Младеновска-Ѓорѓиевска истакна

сење". Ваквата неправилна уставна положба се коси со конституцијата дека пред законот сите граѓани се исти, но ете и тоа не е така кај нас и сè се сведува на она старото - кадија те тужи, кадија те суди.

Што се однесува до ова прашање, претседателот на Врховниот суд, Дане Илиев, ја отфрли вината. Неодамна, тој за медиумите изјави дека при составувањето на привилегијата од Кривичниот законик, Владата ги изземала судиите во изготвувањето на овие законски измени. Илиев смета дека судиите се затечени. Значи, судиите се изненадени и навредени што со нив власта се мајтапи. Клише до клише.

"Притисокот ќе се зголеми и тоа е сигурно. Мислам дека сум јасен со тоа што ние како судство сме крајно изненаде-

ни од упадот во овој Кривичен законик", изјави претседателот на Врховниот суд.

"Каков-таков, законот е донесен и мора да се применува", оцени и претседателот на Апелациониот суд во Скопје, Вели Велат.

Според него, судиите имале прецизен начин како казните затвор да бидат претворени во казни во пари, иако и за него ова претставува еден вид пазарење со осудениците.

"Ние така не размислуваме. Не може да се дозволи никаков притисок, затоа што законот во однос на сумите предвидел како треба да се пресметуваат, а не е наше да мислиме дали износите се големи или мали", изјави претседателот на Апелациониот суд во Скопје.

МИНИСТЕРКАТА ЗА ПРАВДА, МЕРИ МЛАДЕНОВСКА-ЃОРЃИЕВСКА

■ Пишува: Кокан СТОЈЧЕВ

"КОРПА ЗА НАРОДЊАЦИТЕ"

Според усвоениот пакет уставни амандмани и зацртаната динамика која е предвидена од Министерството за правда, нивното донесување треба да заврши најдоцна до јуни годинава.

Но, вниманието на Министерството за правда ќе биде концентрирано на обврската која произлегува од подготвката за донесување на изборното законодавство и на изборниот законик, кој како процес во овој момент се разжестува и се замрсува, а дури тогаш ќе нема ниту време ни-

дека овој член од Кривичниот законик останува, бидејќи на овој начин се зема предвид индивидуалноста при казнувањето во постапка, за што всушност одлучува судот и тој е оној кој ги одредува паричните средства, кои ќе се уплатуваат во Буџетот на РМ.

Од друга страна, пак, министерката се вадеше од живиот песок вртејќи го вниманието од одговорноста за воочените слабости во изгласаните закони, со ставот дека со оваа одредба се овозможува соодветна ресоцијализација на личностите. Бизарноста на оваа ситуацијата е уште поголема што некои луѓе стануваат светци, а други "моми за бе-

Првата дама на Министерството за правда, Мери Младеновска-Ѓорѓиевска, пред Новогодишните празници се пофали од резултатите на нејзинот труд, иако пред самиот крај на 2005 година уставните измени поврзани со реформите во правосудството, "трудно поминаа низ 'иглени уши'". Нив ги протна политичката аритметика, која покажа дека камарадството меѓу некогаш најголемите непријатели СДСМ и остатокот од ВМРО, онаа Народната, може да живее, а притоа да не е битно дали се даваат вистински насоки за започнатите реформи. Затоа, денес сме сведоци на некои чудни коалиции и процеси во државата, кои ако од далеку се разгледуваат или се помиришаат имаат судбоносен карактер, но кому и за што му е грижа во земјава.

Инаку, лавината негативни реакции ја покренува ексдиректорката на Катастарот, Татјана Митревска, која беше осудена за фалсификат и смислено сторила криминал, при што Судот пресметал дека нејзината слобода чини 70.000 евра или по 200 евра дневно. Госпоѓата Митревска е сопруга на шефот на Кабинетот на поранешниот премиер Георгиевски. Таа беше осудена за малверзации и фалсификување документи во Катастарот поврзани со случајот "вилата на Водно", во кој беше вмешан ексдиректорот на ВМРО-ДПМНЕ, а сега "тајкун" во сенка. Тоа нешто личи на богатството на Богољуб Кариќ, само што Георгиевски има значително политок џеб во однос на српскиот буржуј, ама неговото портмоне е доволно тешко за да не гладува со векови. Тоа им го остава на кумановските трудови инвалиди или на штипските стечајци, кои одамна ѝ се придружуваат на битката

ДЕКЛАРАТИВНО - ПОПУЛИСТИЧКИ

Бурето барут ги разгневи приврзаниците на ВМРО-ДПМНЕ, кои поднесоа предлог-закон за измена на Кривичниот законик, со кој се бара бришење на членот кој овозможува замена на затворската со парична казна. Според партијата, однесувањето на пратениците кон нивниот предлог најдобро ќе покаже каков е нивниот однос кон борбата против корупцијата. "Јавно ги повикуваме пратениците на СДСМ и на ВМРО-НП, како и сите други партии во Собранието, да ја поддржат предложената измена на Кривичниот законик и да се оневозможи замена на затворската со парична казна. Ова ќе биде нивен тест пред македонската јавност дали навистина мислат да се борат против корупцијата и криминалот или го прават тоа само декларативно и популистички во функција на дневната политика", изјави неодамна портпаролот на ВМРО-ДПМНЕ, Александар Бичиклиски.

Но, ваквата иницијатива уште повеќе ги разбранува заплетканите валкани политички води. ВМРО-Народна дочека на нож и одговори со контраудар - барање за активирање на пријавата на МВР за случајот НПК, кој е новороденче на Никола Груевски. Меѓутоа, огнот спласна, бидејќи сè уште околу оваа работа е статус-кво. За тоа време, додека двајцата опоненти се караа, владејачката СДСМ немаше изградено некој поцврст став.

"Прво треба да го добиеме предложениот закон и да разговараме за него во партијата", изјави на почетокот од иницијативата портпаролот на партијата, Борис Кондарко. Во интервјуто за МТВ, премиерот Владо Бучковски не ја исклучи можноста тој член да

се избрише од КЗ но, се разбира, ако се покаже дека одредбата се злоупотребува. "Ќе дадеме време да видиме како ќе функционира одредбата во практиката. Ако се покаже дека се злоупотребува, ќе се преиспита дали треба да остане во Законикот. Ќе следиме дали во судовите ќе се зголеми бројот на пресудите за едногодишна казна затвор", изјави Бучковски. Оваа игра сама по себе зборува дека работата околу реформите во правосудството ќе биде закочена, бидејќи постојат низа правни недоследности, кои го уриваат процесот. Но, тие и даваат доволно време за да се засили блокот на конзервативните сили, кои не дозволуваат македонската судска локомотива да тргне на својот зацртан пат кон европскиот начин на доживување на демократијата. Истовремено, ваквата затекната ситуација фрла големо сомневање дека некој намерно прави конфу-

КАМБАНИТЕ СВОНАТ ДОДЕКА СЕ ПРАВИ СВАДБА БЕЗ НЕВЕСТА

на рударите од Саса од Македонска Каменица.

Инаку, повторно да се вратиме на приказната за нашето владеење на правото и нејзиното имплементирање во реалноста. За секој ден кој Митревска требаше да го мине во затвор Судот ѝ одреди сума од околу 200 евра дневно, или за 365 дена таа без да трепне се "истопори" и плати 70.000 евра, иако цената на еден ден се движи од 50 до 5.000 евра дневно. Митревска е првиот осуденик кој ја искористи оваа привилегија, која кривичарите остро ја ги критикуваа, бидејќи само богатите ќе имаат можност да ја платат сопствената слобода.

Како се збогатиле сопругниците Митревски, е друго прашање и тоа бара соодветен одговор, бидејќи од просечна чиновничка плата не се заработува новоизградена трокатна куќа.

СРАБОТЕНО И НЕИМПЛЕМЕНТИРАНО

Согласно Уставниот закон, до 30 јуни треба да бидат донесени Закон за судови, Закон за Судски совет на РМ и Закон за прекршоци. Во текот на годината ќе следува и донесувањето на Закон за Јавно обвинителство, Закон за Совет на јавни обвинители, Закон за адвокатура, Закон за вршење нотарски работи, Закон за управни спорови.

Донесени законски проекти: Амандмани XX, XXI, XXII, XXIII, XXIV, XXV, XXVI, XXVII, XXVIII, XXIX, XXX на Уставот на Република Македонија; Уставен закон за проведување на амандманите од XX до XXX на Уставот на Република Македонија.

Закони: Закон за заштита на сведоци; Закон за парнична постапка; Закон за кривична постапка (пречистен текст); Закон за дополнување на Кривичниот законик; Закон за установите; Закон за употреба на знамињата на припадниците на заедниците во РМ; Закон за референдум и други облици на непосредно изјаснување на граѓаните, Измени и дополнувања на Законот за избирачки список; Закон за изменување и дополнување на Законот за државни службеници; Закон за државни службеници (пречистен текст); Закон за општа управна постапка.

Во собраниска постапка: Закон за слободен пристап до информации од јавен карактер - втора фаза во Собрание на РМ; Закон за извршување на санкциите - предлог-закон; Закон за Академија за обука на судии и обвинители (втора фаза); Изборен законик (прва фаза).

зија во функционирањето на судскиот систем, бидејќи декларативното изјаснување за реформи всушност претставува единствено оружје за зачувување на стекнатите привлечни позиции во државната политичка хиерархија. Затоа сè повеќе се откриваат слабостите во избраниот концепт на уставни реформи, кој наместо да ги изгради столбовите на куќата, сегашната позиција направи нацрт-рамка на кровот. Затоа уште на почеток ни се случуваа секакви правни будулаштини, кои прво ги збунуваат кадите, а дури потоа ги обезумуваат и засегнатите странки - граѓаните. Вака како што тргнало сè ни оди надолу, за што дури и "камбаните свонат" дека реформите ќе застанат онаму каде што и започнале во Министерството за правда, па затоа оттаму навреме си обезбедиле лекарско оправдување.